

GLASBENA
MATICATA
V LJUBLJANI

V PROSLAVO ROJSTNEGA DNE NJ. VELI-
ČANSTVA KRALJA ALEKSANDRA I.

V PETEK DNE 16. DECEMBRA 1927.

OB 20. URI V UNIONSKI DVORANI

SIMFONIČNI KONCERT

SPORED IZVAJA:

ORKESTRALNO DRUŠTVO
GLASBENE MATICE LJUBLJANSKE

POMNOŽENO Z GODBENIKI
MUZIKE DRAVSKE DIVIZIJSKE OBLASTI

Dirigenta:

Emil Adamič in Lucijan Marija Škerjanc.

S P O R E D :

Beethoven: Egmont, predigra.

Beethoven: Simfoniija št. 1:

Adagio molto; Allegro con brio

Andante cantabile

Menuetto (Allegro molto)

Finale (Allegro molto e vivace).

Dirigira Emil Adamič.

Debussy: Childrens Corner (Otroški kot), suita:

Doctor Gradus ad Parnassum

Jumbo's Lullaby (Slonova zazibalka)

Serenade for the Doll (Podoknica punčki)

The Snow is dancing (Snežinke plešejo)

The little Shepherd (Pastirček)

Golliwogg's Cake-Walk.

Dirigira L. M. Škerjanc.

Grieg: Večer na planini

Pri zibelki

Norveški ples št. 2

Vdanostna koračnica.

Dirigira Emil Adamič.

L. VAN BEETHOVEN

rojen 16. decembra 1770. v Bonu, umrl 26. marca 1827. na Dunaju. Od njegovih skladb je orkestralno društvo Glasbene Matice do sedaj izvajalo III. simfonijo (Eroica), VII. simfonijo (a-dur), predigro Coriolan in Fugo iz kvarteta op. 59, št. 5.

A. EGMONT

Leta 1787. je bilo, ko je Goethe izdal žaloigro *E g m o n t*, ki jo je malo kasneje v soglasju s svojim slovitim sodrugom predelal Schiller. Beethoven, ki je gojil do Goetheja kult globokega občudovanja, je skomponiral leta 1810. partituro, ki naj bi bila drami velikega nemškega pisca glasbeni tolmač. Izvajano je bilo delo na Dunaju istega leta 24. maja.

V dobi, ko je Beethoven komponiral *Egmonta*, se je ogreval za Terezijo Malfatti, ki jo je mislil poročiti. Vživel se je zopet v svet, hoteč s tem svojim delom dokazati mladi Terezi, da mu ni tako tuj kakor govore.

Toda ta roman se je razvozljal brezobzirno. Beethoven je bil strašno prevaran. Preveč je zaupal oboževani ženi. *Egmonta* pa je končal. V čestitki k poroki grofice d'Armin ji je napisal Beethoven 10. februarja 1881.: «Za Goetheja, če mu boste pisali o moji stvari, poiščite vse besede, ki mu izražajo moje najgloblje spoštovanje in občudovanje.»

V predigri je upodobljena cela sinteza dela; spočetka slika odločni in plemeniti značaj grofa *Egmonta*; *Allegro* označuje strasti in divjost ljudstva, za katerega je bil *Egmont* žrtvovan. Nekaj taktov pred *F i n a l o m* — trganje, a nato nagli presek v orkestru — naj označi trenutek, ko pade *Egmontova* glava. Nazadnje se dvigne apoteoza mučenika na triumfalnem, blesteče vzpetem motivu, s katerim konča ta sijajna stran Beethovnovega dramatičnega občutenja.

B. I. SIMFONIJA V C-DURU

Njen značaj je, piše M. P. Lalo, jasnost in živahnost. Čeprav šele 50letnik, ko jo je komponiral, je že začela Beethovna popadati gluhost. V tem času je pisal svojim prijateljem: «Vaš Beethoven je strašno nesrečen... hočem, če je to mogoče, kljubovati svoji usodi. Vendar so trenutki v mojem življenju, ko sem najnesrečnejša stvar božja.» Pred to jasno simfonijo in po nji se vrste sama mračna dela, v katerih je izrazil boleščino, ki ga je napolnjevala. Najprej patetična sonata, potem sonata z žalobno korračnico. Zdi se, da Beethoven ni koj spočetka zaupal orkestru svoje najtajnejše in da je najgloblje občutke svojega bistva hranil za intimnejšo govorico. Berlioz je rekel o prvi simfoniji, ne da bi dosti pomišljal: «To ni Beethoven.» Bil je prenašel. Brez dvoma to ni še cel Beethoven, toda je že Beethoven. Beethoven je, kar se tiče glasbene materije. Njegov orkester je že tu popolnejši in bogatejši — kot Mozartov. Brezobzirna drznost in izvirnost njegove harmonije pa se pokažeta že v prvih akordih uvodnega Adagia.

Beethoven začne, navzlic temu, da je simfonija v c-duru, z dominantnim septimnim akordom v F, nato preide v a-mol, iz tega v dominantno g-durovo harmonijo in nato šele v c-dur. To je bilo za tedanje čase taka drznost, da so se teoretski pikolovci razburjali in Beethovna zaradi tega ljuto napadali. Prva simfonija je polna moči in radosti, lahkotne šale, živega humorja, da celo nekoliko sentimentalnosti in sladkih sanj je v nji. Vendar pa se sem ter tam pokaže nenadoma kakor blisk velikanski genij, Beethoven bodočnosti.

CLAUDE DEBUSSY

rojen 22. avgusta 1862. v St. Germain-en Laye pri Parizu, umrl 26. marca 1918. v Parizu.

Od njegovih del je orkestralno društvo do sedaj izvajalo: «Malo suite» za veliki orkester in «Danse sacre et Danse profane» za harfo z godalnim orkestrom.

«Children's Corner» (otroški kot) je kot klavirska skladba nastala v letu 1908.; za orkester jo je priredil A. Caplet. Spada v vrsto del, kakor so Schumannove »Kinderscenen«, Musorgskega «Otroška soba» in Fauréjeva «Olly». S to glasbo polno humorja in ironije skuša Debussy podati diskretno veselo razposajenost deklice 20. stoletja, ki jo čuva nekoliko strogo oko vzgojiteljice. Tako je treba razumeti sledeče naslove in podnaslove, sestavljene v angleščini:

1. «Doctor Gradus ad Parnassum» je ljubka vizija otroka pri klavirju in nekoliko hudomušna slika njegove nedolžne, neenake in obupne borbe proti monotonim komplikacijam zlobnega Clementija.

2. «Jimbo's Lullaby.» Otrok poje nežno in polglasno mične zgodbice svojemu mirnemu slonu iz klobučevine, ki je prevelik za nežne ročice, ki ga pestujejo.

3. Sledeči odstavek je Debussy pomotoma naslovil «Serenade of the Doll» (serenada punčke), namesto «for the Doll» (serenada punčki).

4. «The snow is dancing»: v topli sobi z obrazkom ob šipi sledijo oči z melanholičnim veseljem brezbriznemu naletavanju snežink.

5. «The little Shepherd»: namišljeni in ljubki pastirček naivne čredice, ki je pravkar prišel iz svoje škatle in še diši po sveži barvi in smoli.

6. «Golliwog's cake-walk», to je mahedranje in smešno guganje pajaca, toda skozi otroški smeh je čutiti globoko nežnost.

E. HAGERUP GRIEG

rojen 15. junija 1845. v Bergenu na Norveškem, kjer je umrl 4. septembra 1907.

Od njegovih skladb je orkestralno društvo Glasbene Matice do sedaj izvajalo: klavirski koncert v a-molu, Srčne rane, Zadnje pomlad, Norveško, Pastirja in Preludij.

Vdanostna koračnica je tretji zaključni stavek orkestralne suite, prirejene po spremni muziki k Boernsonovi drami «Sigurd Jorsalfar». Kompozicija datira iz l. 1870.

Po kratki, hitri trompetni fanfari zadoni polni orkester v akordu z disonanco, ki se takoj razveže. Nato prično 4krat deljena čela (*Allegretto marciale*) zelo občuteni, lepo harmonizirani napev koračnice, na kar prevzame melodijo večkrat deljeni godalni zbor; rog, oboa in gosli jo pa nadaljujejo v ritmično enakih postopih. Po kratki, navzdol stopajoči fanfari se oglase trobente in rogovi v triolah, kritih s trilčki lesenih pihal. Nato nastopi po kratkem pripravljalnem zaletu tema koračnice (*Maestoso*) v povečanem časovnem merilu v vsej krasoti in divni veličini. Mehki, barvito harmonizirani trio svirajo najprej godala ob spremljevanju harfe, potem pa preide isti tema polagoma na vse instrumente v orkestru. Kratki ritmični signali, ponavljajoči se v pihalih in godalih, vodijo k ponavljanju glavnega dela, ki ga zaključí polnozveneči, veličastni tema koračnice.